

Blažka Križan

Prehajanja

Galerija DLUM, Židovska 10, Maribor
od 5. 7. do 30. 7. 2022

Blažka Križan

Paradoks praznine je dejansko v njeni polnosti – po eni strani nedoumljivih, neslutnih in neštetih možnosti, po drugi nepredvidenega in negotovega. Soočanje s praznino zato zahteva mnogo samozavesti. Oboje – tako soočenje kot izpolnjen pogoj samozavedanja – pa sta prvobitni lastnosti umetniškega porajanja in izkustvenega popotovanja po delih Blažke Križan.

Mlada umetnica s potezo svojega nožka, ki v ponovitvah informelovsko posega v materijo vlaken papirja, ustvarja natančne in premišljene reze, v katerih ni prostora za napake. Z drobnimi zarezami tako oblikuje minuciozne abstraktne vzorce, ki se v širitvi pogleda združujejo v poljane zank, vijug in mestoma v domišljiji porojenih organskih form, ali pa ostajajo v nefigurativnosti ter v opartističnimi motiviki, s prehajanjem svetlobe skozi reže vzorcev pa se v njih rojeva občutek breztežnosti in poudarja vtis krhkosti. V tehniki

rezljanja papirja se s skalpelom kot orodjem in postopkom odvzemanja na nek način približuje izdelavi grafične matrice, po drugi strani pa njeni tridimenzionalno rezultirani, v prostoru lebdeči listi stopajo kiparskim stvaritvam naproti.

Na pričujoči razstavi se slikarka odkriva z enajstimi deli, ki so povečini nastala v zadnjem letu. V njih prepoznamo nove poganjke umetničinega raziskovanja. Od izjemno skrbnih zarez in odstranjevanja posamičnih koscev papirja v popolno prehodnost, ki so postali že Blažkin svojevrsten vizualni podpis, prehaja v predstavljenih delih v opuščanje zaključenih zarez, katerih vrezane dele le privzdigne kot miniaturne oknice v prostor zadaj. V novejših delih uspemo zaznati tudi umetničino smer zanimanja v kromatsko kontrastiranje z ognjevito rdečo, ki je hrbtna stran uporabljenih listov različnih gramatur, površinskih značilnosti, barv in opacitet.

Gesto skalpela skozi papir Blažka razume kot konstruktivno dejanje, kar je sorodno spacialističnemu razmišljanju Lucia Fontana (1899–1968). Podobno kot pri njem se tudi v umetničinih delih izpričuje posebna pozornost trenutka, v katerem luknja ustvari vrzel, skozi katero je možno raztegniti izkušnjo prostora, ta pa je prav tako intimna priča umetnikove prisotnosti. Pri tem pa vendar jasno vstopa v ospredje, da sta destrukcija in kreacija pravzaprav dve plati iste medalje.

V beli praznini galerijskega prostora Blažkine slike dihajo kot delikatne čipke ali pa kot lahkonatna luknjičavost visokogotskih arhitekturnih ornamentov, odprtine v papirju pa so v istem kontekstu paralelne pomanjšanim vitrajem katedral, tako v funkciji, v vizualnem učinku, kot

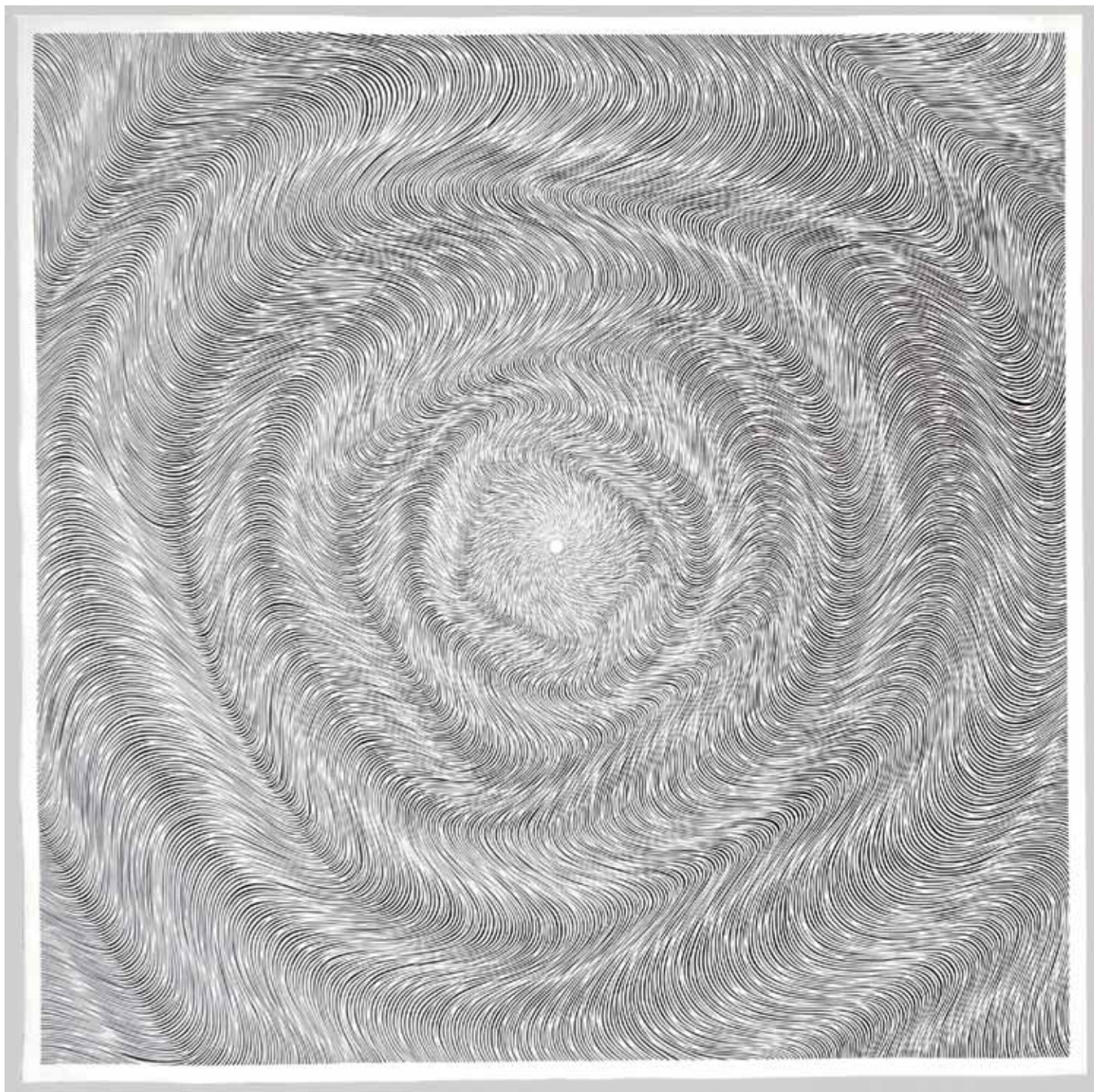
BLAŽKA KRIŽAN

tudi v zaznavni prisotnosti kontemplativnosti in sprožanju senzitivnih čustvenih procesov. Svetloba je v njenih delih sploh zelo ključen in fizičen pojav, ki v duhu spiritualnega minimalizma vzbuja asociacije eteričnosti onkraj materialnega sveta. Istočasno pa je svetloba element dinamičnosti in združevanja, s čimer stopajo njena dela v analogno bližino del Marka Tobeya (1890–1976).

Blažkina umetnost vsekakor goji nove dimenzije – v izhodišču surovo dejanje njenega reza razpira subtilne in v celosti nežne oblike, v zarezah in špranjah tke celovitost, hkrati pa ne snuje pričakovanih odgovorov, ampak vprašanja. Le kam preko časa in prostora nas lahko popelje njen nožič?

Kristina Prah

Diplomirala je na Akademiji za likovno umetnost in oblikovanje v Ljubljani pri prof. Marjanu Gumilarju, smer slikarstvo (2012) in nato zaključila še drugo stopnjo študijskega programa pri prof. Zmagu Lenárdiču in prof. dr. Juretu Mikužu, smer slikarstvo (2017). Za magistrsko delo je prejela študentsko Prešernovo nagrado. Med študijem se je osredotočila na ustvarjanje v tehniki rezljanja papirja. Leta 2018 je prejela listino Primavera Društva likovnih umetnikov Maribor (DLUM), ter leta 2020 nagrado na društveni razstavi DLUM. Živi in ustvarja na Ptuju.

1. Krožno VII, 2022, rezljan papir, akril, 92 × 92 cm

BLAŽKA KRIŽAN

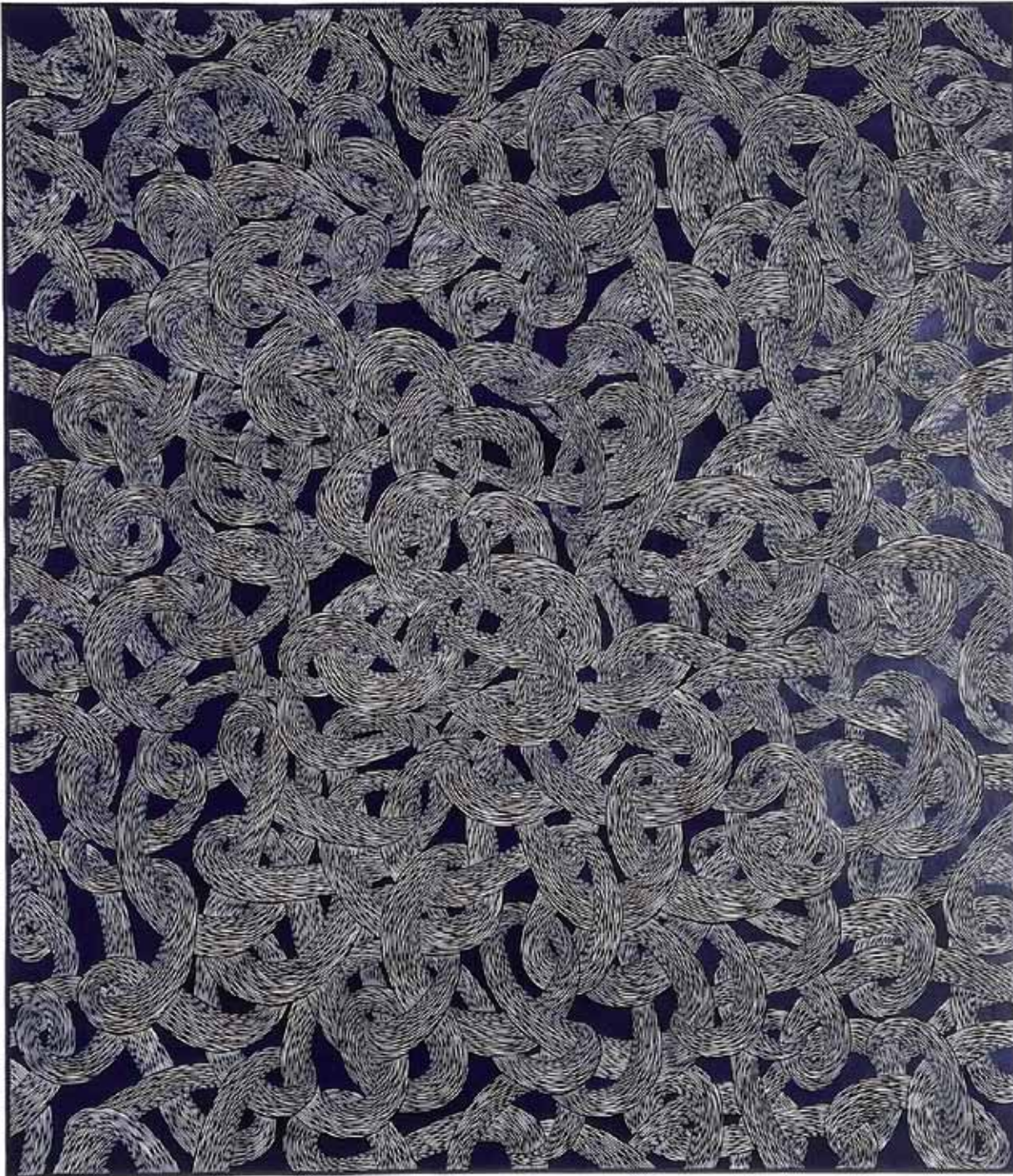
2. Navzven, 2022, rezljan papir, akril, 72,5 × 72,5 × 1 cm

3. Navzven, detajl, 2022, rezljan papir, akril, 72,5 × 72,5 × 1 cm

4. Valovanje, 2022, rezljan papir, akril, 123 × 123 cm

5. Zanka, 2021, rezljan papir, akril, 50,7 × 44 cm

KOLOFON

Naslov kataloga: Blažka Križan, razstava Prehajanja
Katalog izdal: DLUM, Trg Leona Štuklja 2, Maribor
Založnik: DLUM, Maribor
Zanj: dr. h. c. Vojko Pogačar

Avtorica besedila: Kristina Prah
Oblikovanje in tehnično urejanje: Vojko Pogačar
Avtorica fotografij: Blažka Križan

Razstava v galeriji DLUM,
Židovska ulica 10, Maribor
Izid: Maribor, julij 2022

Način dostopa: <http://www.dlum.si>

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Univerzitetna knjižnica Maribor

75(497.4):929Križan B.(083.824)(0.034.2)

KRIŽAN, Blažka
Blažka Križan [Elektronski vir] / [avtorica besedila
Kristina Prah ; avtorica fotografij Blažka Križan]. -
Maribor : DLUM, 2022

Način dostopa (URL): <http://www.dlum.si>

COBISS.SI-ID 112744451

Sponzorji:

